

Školní vzdělávací program pro zájmové vzdělávání ve školní družině

Školní vzdělávací program pro zájmové vzdělávání ve školní družině

1. IDENTIFIKAČNÍ ÚDAJE

Údaje o škole:

Název školy: Základní škola Černuc , okres Kladno

Adresa školy: 273 23, Černuc 95

Ředitelka školy: Mgr. Bc. Ivana Hančová

IČO: 750 33 186

RED-IZO: 600 044 211

IZO: 102 086 186

Kontakty: telefon: 725 161 987, 739 035 297

e-mail: zscernuc@seznam.cz

<http://www.zscernuc.cz>

datová schránka: gksmkig

Právní forma: příspěvková organizace

Údaje o zřizovateli:

Zřizovatel: Obec Černuc

se sídlem č.p. 17, Černuc 273 73

starostka: Radka Klímová

Kontakt na zřizovatele: Telefon: 724 191 916

e-mail: starosta@cernuc.cz

<http://www.cernuc.cz>

Platnost dokumentu od: 1. 9. 2020

Aktualizace: 28. 8. 2023

2. CHARAKTERISTIKA A PROVOZ ŠKOLNÍ DRUŽINY

Činnost školní družiny

Školní družinu navštěvují žáci 1. Stupně. Školní družina má jedno oddělení s různorodým věkovým složením. Činnost ve školní družině je organizována s ohledem na věkové složení dětí a jejich zájmového zaměření. Neodmyslitelnou součástí výchovně vzdělávacího procesu ve školní družině jsou různé krátkodobé i dlouhodobé projekty prohlubující učivo prvního stupně. Činnost školní družiny probíhá ve dnech školní výuky

Podmínky přijímání uchazečů

Do školní družiny se děti přihlašují zápisovým lístkem, na kterém rodiče řádně vyplní všechny údaje (zvláště, kdy a s kým bude dítě z družiny odcházet – samo, či v doprovodu rodičů, popř. sourozenců, také kontakt na rodiče). Změny na zápisových lístcích oznámí rodiče vychovatelce písemně, s podpisem a datem. Docházka je pro přijaté povinná, rodiče omlouvají nepřítomnost dítěte písemně v souladu s vnitřním řádem ŠD.

Podmínky průběhu vzdělávání

Provoz ranní družiny je od 6: 30 do 7: 45 hodin. Z ranní družiny odcházejí žáci do tříd na vyučování.

Provoz odpolední družiny je od 12:00 do 16:00 hodin.

Ukončení vzdělávání

Žáci jsou do školní družiny přijímáni vždy na jeden školní rok. Dítě je možné ze školní družiny odhlásit kdykoliv během školního roku, na základě písemné žádosti rodičů. Ředitelka školy může žáka ze školní družiny vyloučit při opakovaném nedodržování vnitřního řádu školní družiny.

3. KONKRÉTNÍ CÍLE ZÁJMOVÉHO VZDĚLÁVÁNÍ – KOMPETENCE

Školní družina tvoří ve dnech školního vyučování mezistupně mezi výukou ve škole a výchovou v rodině. Školní družina není pokračováním školního vyučování:

- probíhá mimo povinné vyučování
- probíhá mimo vlivu rodiny
- uskutečňuje se ve volném čase

Cílem výchovy je připravit dítě pro život ve stávající společnosti a prostřednictvím aktivit mimo vyučování ho vybavit žádoucími vědomostmi, dovednostmi, ale také postoji. Rozvíjet sociální, komunikativní a kooperativní kompetence. Učit smysluplnému trávení volného času, dát prostor spontánním činnostem. Výchovně působit tak, abychom předcházeli vzniku různorodých závislostí. Cílem je rozvoj klíčových kompetencí prostřednictvím zájmových činností.

3.1. Konkrétní cíle:

3.1.1. vzdělávání rozvíjet přirozenou cestou

- respektovat individuální potřeby a přání dětí, vyslechnout je
- poskytovat dětem časovou rezervu k získání kulturních, hygienických a společenských návyků
- rozvoj tvořivosti

3.1.2. účast vychovatelky jako rovnocenného partnera ve hře

- hodnocení slovního projevu
- takt, veselost, nápaditost, flexibilita
- nabízet vhodné hračky a pomůcky
- rozvoj zručnosti
- rozvoj jemné motoriky
- rozvoj dětské fantazie

3.1.3. využívat pochvalu

- respektovat pracovní tempo dětí
- respektovat informace rodičů
- smysl pro spravedlnost
- rozvoj kolektivních vztahů
- rozvoj správných charakterových vlastností

3.1.4. poznávat sami sebe

- učit děti vnímat různost kulturních komunit
- vést k přátelství a soudržnosti s dětmi jiných národností
- dodržování pitného režimu
- předcházet nemocem dětí vhodným oblečením a otužováním
- za příznivého počasí co nejčastější pobyt dětí venku

3.2. Kompetence

3.2.1. Kompetence k učení

- vzbuzovat chuť k poznávání
- chuť k dokončení práce
- pozitivní myšlení
- výchova k tvořivosti
- hledat řešení problému
- hodnocení dětí (hledat, co se povedlo)
- výchova ke kreativitě

3.2.2. Kompetence k řešení problémů

- všímat si dění a problémů
- učit se problémy pochopit
- přemýšlet o nesrovnalostech a jejich příčinách
- promýšlet a plánovat řešení problému
- chápat, že vyhýbání problému nevede k cíli
- rozlišovat správná a chybná řešení
- spontánně přicházet s novým řešením
- učit se svá rozhodnutí obhájit
- uvědomovat si zodpovědnost za svá rozhodnutí
- iniciativa, podnikavost, houževnatost
- započaté činnosti dokončovat

3.2.4. Kompetence komunikativní

- komunikace s dospělými a s vrstevníky
- vyjádřit své pocity řečí, gestem
- vyjádřit větou myšlenku, sdělení, otázku, odpověď
- kultivovat komunikaci

3.2.4. Kompetence sociální a interpersonální

- rozhoduje o svých činnostech
- nese odpovědnost a důsledky
- rozpozná vhodné a nevhodné chování
- vnímá nespravedlnost, agresivitu, šikanu a dovede se jim bránit
- umí pracovat ve skupině - dokáže se prosadit i podřídit
- umí přijmout kompromis
- je tolerantní k odlišnostem mezi lidmi

3.2.5. Kompetence občanské

- participovat, organizovat, řídit, hodnotit
- odhaduje rizika svých nápadů
- k úkolům a povinnostem přistupuje odpovědně
- uvědomuje si svá práva i práva druhých
- pečuje o své zdraví
- chová se odpovědně s ohledem na zdravé a bezpečné prostředí

6. Kompetence k trávení volného času

- smysluplné trávení volného času
- umí si vybrat zajímavé činnosti
- rozvíjí své zájmy v organizovaných skupinách i individuálních činnostech
- dostatek námětů pro společenské hry, Vv, Hv, Tv
- získává čtenářské návyky

4. FORMY VZDĚLÁVÁNÍ

Zájmové vzdělávání se uskutečňuje zejména pravidelnou výchovnou, vzdělávací a zájmovou činností.

Při všech činnostech ve školní družině platí, že se má dát dítěti příležitost rozvíjet se všestranně. Schopnost najít si své místo ve skupině, posilovat komunikační a kooperační dovednosti. Tolerance a ochota pomoci druhému, učit se objevovat nové věci a získávat dovednosti při naplňování volného času je hlavním cílem při činnostech ve ŠD. Aktivity jsou mnohotvárné, doplňují se a vytvářejí prostor pro individuální potřeby a schopnosti žáků. Zájmové aktivity probíhají vlastní činností dětí, jejich interakcí s okolím a získáváním vlastních zkušeností. Ve struktuře činnosti jsou proporčně zastoupeny činnosti řízené a spontánní.

Formy vzdělávání

- pravidelná činnost
- opakující se činnosti
- příležitostné akce
- spontánní aktivity
- odpočinková činnost
- příprava na vyučování

4.1. Pravidelná činnost

Sportovní aktivity – rekreační činnosti mají charakter pohybové aktivity, kterou, pokud je to možné vykonáváme s dětmi venku. Tuto činnost realizujeme v podobě tělovýchovné a sportovní. Zařazení rekreační činnosti do režimu závisí na organizaci vyučování. Vždy vycházíme i z toho, jakou skladbu činností děti absolvovaly a jestli nejsou unavené.

Dramatická činnost – prvky dramatické výchovy se prolínají do různých činností ve ŠD. Při hrách jde především o rozvoj osobnosti, tvořivosti, představivosti a o pochopení dějů, které dítě obklopují.

Hudebně pohybové činnosti – v ŠD jde především o to, aby děti nechápaly hudbu jako vyučovací předmět, ale jako součást života, který je pak s hudbou veselejší a krásnější. Kromě zpěvu se věnujeme i poslechu a rytimizaci. Hra na vlastní tělo nebo jednoduché nástroje umožňuje zapojit i děti, které nerady zpívají nebo nejsou schopny se zapojit do zpěvu.

Výtvarné a rukodělné činnosti – metody práce plně respektují dětské výtvarné sebevyjádření a vedou k tvořivé aktivní činnosti. Děti se podílejí na výzdobě družiny a školy, což je motivuje k další činnosti. Při činnostech využíváme přírodní a odpadové materiály, vedeme děti k ekologii. Rukodělné činnosti mají význam pro rozvoj dětské osobnosti i jemné motoriky.

Přírodovědné a vlastivědné činnosti - základní formou práce v přírodovědné oblasti jsou vycházky, při kterých vychovatel podporuje přirozenou dětskou zvědavost a vede děti k pozorování přírody. Podporujeme u dětí citlivost k přírodním hodnotám a seznamujeme je s ochranou životního prostředí.

4.2. Opakující se činnosti

- příchody a odchody ze školní družiny, ranní rozcvička,
- základy hygieny a pravidla stolování, čistota, sebeobsluha
- zdravení, děkování, dodržování pořádku, estetické prostředí, vzájemná tolerance ve společných prostorách

Školní vzdělávací program pro zájmové vzdělávání ve školní družině

4.3. Příležitostné akce

Jedná se o významnější akce konající se nejméně jednou do roka

- vítání prvňáků
- společné akce s rodiči (buřtovka, vánoční a velikonoční dílny, den maminek)
- společné akce s obcí a MŠ (masopust, den dětí, recitace na obci)
- návštěva knihovny
- návštěva divadla

4.4. Spontánní aktivity

- klidové činnosti (volné kreslení, stolní hry, poslech hudby)
- při pobytu venku (ve vymezeném prostoru se děti věnují svým hrám)

Při těchto činnostech vychovatelka zajišťuje především bezpečnost dětí

4.5. Odpočinková činnost

- mají odstranit únavu. Do denního režimu jsou zařazené ráno a po obědě a dle potřeby i během dne. Mezi odpočinkové činnosti patří klid na koberci, klidný pohyb, relaxační cvičení, poslechové činnosti apod. Naplňují psychohygienické poslání.

4.6. Příprava na vyučování

- probíhá formou didaktických her, zábavné procvičování učiva. Po domluvě s vyučujícím a zákonnými zástupci mohou žáci vypracovávat domácí úkoly.

5. MATERIÁLNÍ PODMÍNKY

Žáci ve ŠD využívají ke své činnosti místnost ŠD v prvním patře budovy. Prostor ŠD je zařízený jako herna se stolečky k výtvarným, pracovním a jiným činnostem. Jsou zde koberce, které slouží dětem ke hře se stavebnicemi, pro hovor v komunikačním kruhu, hudební chvíle a pohybovou výchovu. K rukodělným činnostem slouží stoly se židlemi. Pro poslechovou a pohybovou činnost využíváme interaktivní tabuli. Průběžně jsou do školní družiny dokupovány nové hračky. Častý je pobyt venku na školní zahradě, školním dvoře, v prostorách obce (hřiště, lesopark,..).

Školní vzdělávací program pro zájmové vzdělávání ve školní družině

Ekonomické podmínky - rodiče přispívají na provoz školní družiny. Tento příspěvek je využit převážně na nákup materiálu a pomůcek pro děti.

6. PERSONÁLNÍ PODMÍNKY

Zájmové vzdělání je řízeno kvalifikovanými odborníky. Vychovatelky mají odborné pedagogické vzdělání, které si průběžně doplňují návštěvou akreditovaných kurzů i samostudiem. Program školní družiny navazuje na výchovně vzdělávací činnost školy

6.1 Spolupráce vychovatelek ŠD s učiteli

- vzájemný respekt
- spolupráce při pedagogických radách
- výměna zkušeností
- účast na školách v přírodě
- konzultace spojené s řešením výchovných problémů

6.2 Spolupráce s rodiči

- formy: individuální rozhovory telefonické rozhovory písemné kontakty třídní schůzky dny otevřených dveří
- ve vztazích mezi vychovatelkami a rodiči panuje oboustranná důvěra a otevřenost, vstřícnost, porozumění, respekt a ochota spolupracovat
- spolupráce je založena na partnerství
- vychovatelky ŠD chrání soukromí rodiny a zachovávají profesní mlčenlivost v jejich svěřených vnitřních záležitostech
- vychovatelky jednájí s rodiči ohleduplně, taktně
- nezasahují do života a soukromí rodiny

7. PODMÍNKY PRO HYGIENICKÉ A BEZPEČNÉ PŮSOBNÍ

ŠD Ve školní družině vytváříme pohodové a příznivé sociální klima. Při všech činnostech jsou respektovány potřeby jedince. Náplň činnosti je věkově přiměřená, hodnocení žáků je motivující. Rodiče žáků jsou informováni o činnosti školní družiny pomocí webových stránek školy a WhatsApp skupiny přístupné pouze pro rodiče družinových dětí.

Školní vzdělávací program pro zájmové vzdělávání ve školní družině

7.1 Hygienické podmínky

- vhodná struktura režimu dětí ve školní družině s dostatkem relaxace a aktivního pohybu daná režimem ŠD a skladbou zaměstnání
- děti jsou zatěžovány přiměřeně v rámci jejich možností
- vhodný stravovací a pilný režim
- zdravé prostředí (světlo, teplo, větrání, čistota, odpovídající velikost nábytku)
- ochrana dětí před úrazy — konkretizovaná poučení o bezpečnosti při sportovních hrách na hřišti, v tělocvičně, při práci s ostrými předměty před vycházkami

7.2 Psychosociální podmínky

- vytváření pohodového prostředí, příznivé sociální klima – otevřenost a partnerství v komunikaci, úcta, tolerance, uznání
- všechny děti mají ve školní družině stejná práva, stejné možnosti i stejné povinnosti
- chráníme děti před násilím, šikanou
- převažuje pozitivní hodnocení, pochvaly
- podporujeme dítě v tom, aby se nebálo, pracovalo samostatně, důvěřovalo si
- rozvíjíme v dětech citlivost pro vzájemnou toleranci, ohleduplnost, zdvořilost, vzájemnou pomoc a podporu
- jsou určována jasná pravidla chování ve skupině tak, aby vznikl dobrý kolektiv

8. PODMÍNKY PRO VZDĚLÁVÁNÍ ŽÁKŮ SE SPECIÁLNÍMI VZDĚLÁVACÍMI POTŘEBAMI A ŽÁKŮ MIMOŘÁDNĚ NADANÝCH

- Účastníci zájmového vzdělávání se speciálními vzdělávacími potřebami jsou individuálně integrováni do ŠD
- Vychovatelky družiny úzce spolupracují s výchovným poradcem školy a s rodiči.
- Žáci jsou začleněni do všech aktivit družiny v nejvyšší možné míře.
- Činnosti respektují možnosti žáka.
- Žákům se zvláštními vzdělávacími potřebami je dle stupně a charakteru jejich znevýhodnění věnována zvláštní pozornost při začleňování do volnočasových aktivit.
- Pro rozvoj talentovaných jedinců nabízí ŠD další doplňkové aktivity v oblastech jejich zájmů v kroužcích.

Školní vzdělávací program pro zájmové vzdělávání ve školní družině

- Jsou zajištěny podmínky k rozvíjení jejich nadání zabezpečením dostatku studijního materiálu, individuální práci se žákem, vytváření podnětného prostředí k rozvoji jejich tvořivosti.
- V případě nutnosti spolupracujeme s odbornými pracovišti.

9. BOZP - Podmínky bezpečnosti práce a ochrany zdraví

Činnosti spontánní a řízené se prolínají, jejich skladba respektuje psychosociální podmínky výchovně vzdělávací práce školní družiny. Pitný režim je zajištěn během oběda ve školní jídelně. Žáci jsou pravidelně poučováni o nebezpečí úrazu, zvláště při pohybu na schodech a pobytu venku. Žák ze školní družiny nikdy neodchází bez vědomí vychovatelky. Zdravotní problémy či úraz neprodleně nahlásí vychovatelce. Při pobytu ve školní družině žáci dbají na bezpečnost svou a svých spolužáků. Snaží se vyvarovat konfliktním situacím. Všechny děti školní družiny jsou poučeny o zásadách bezpečnosti. Záznam o poučení je uveden v „Přehledu výchovně vzdělávací činnosti“.

10. ČASOVÝ PLÁN

Vzdělávací program ŠD obsahuje programy činností. Tvoří ho výběr možných aktivit, ze kterých je možno volit podle aktuálního množství a složení žáků v oddělení. Toto uspořádání umožňuje tvořivě reagovat na změny i na různou skladbu žáků. Pro jednotlivé náměty se počítá s průběžným působením vychovatelky, s činnostmi vyplývajícími z týdenní skladby zaměstnání a příležitostnými akcemi.

11. OBSAH VZDĚLÁVÁNÍ

Člověk a jeho svět:

- děti se učí pozorovat a pojmenovat věci, jevy a děje, jejich vzájemné vztahy a souvislosti, poznávají sebe i své nejbližší okolí
- učí se vyjadřovat své myšlenky, poznatky a dojmy, reagovat na myšlenky, názory a podněty jiných
- vytváření režimových a pracovních návyků

Obsah ŠVP je naplňován těmito okruhy:

okruh „Místo, kde žijeme“

- pozorování nejbližšího okolí, organizace života v rodině, ve škole, ve společnosti

Školní vzdělávací program pro zájmové vzdělávání ve školní družině

- tematické vycházky do okolí školy
- malování toho, co jsme si zapamatovali
- dopravní značky v okolí školy, malování dopravních značek

okruh „Lidé kolem nás“

- vhodné chování a jednání mezi lidmi, podstata tolerance, empatie, vzájemná úcta
- základní práva a povinnosti
- základy spol. chování, schopnost naslouchat, tolerance ve skupině, stolován
- kladný vztah ke spolužákům, radost ze spolupráce, kultura projevu
- kladný vztah ke spolužákům, radost ze spolupráce, kultura projevu
- hodnocení (hledat klady)
- předcházet šikaně

okruh „Lidé a čas“

- čas je vyčerpatelná jednotka
- šetření s časem – správná organizace času
- pevný denní režim
- bylo - je - bude - poslušnost

okruh „Rozmanitost přírody“

- příroda živá a neživá, proměnlivost
- sledování počasí
- tematické vycházky (zpracování poznatků ve výchovné činnosti, didaktické hry s přírodními motivy)
- péče o rostliny na školní zahradě

okruh „Člověk a jeho zdraví“

- poučení o zdraví a nemocech
- zdravotní prevence (hygiena, otužování, předcházení úrazům, dbáme na bezpečnost činností)
- jak se chránit před úrazy, jak se chovat jestliže k úrazu dojde
- přivolání pomoci (policie, hasiči, záchranná služba)
- zdravý a nezdravý jídelníček (co jíme a proč)
- pitný režim

Zájmové vzdělávání je uskutečňováno ve všech činnostech a situacích, které se v průběhu dne vyskytnou, vyváženým poměrem spontánních a řízených aktivit. Specifickou formu představuje didakticky zacílená činnost, ve které vychovatelka s dětmi naplňuje konkrétní

Školní vzdělávací program pro zájmové vzdělávání ve školní družině

dílčí vzdělávací cíle a kompetence. Pro každý rok vychovatelka tvoří tematický plán činnosti, který je zaměřen na určité téma. Dítě se rozvíjí a učí na základě vlastní aktivity činnostmi, kterými se ze své vůle a svého zájmu zabývá. Většina činností bude, obsahuje prvky hry a tvořivosti. Mezi oblíbené formy naplňující záměry vzdělávání patří nadstandardní aktivity – ŠVP, besídky, karneval, kulturní vystoupení, zájmové kroužky a akce pro rodiče a veřejnost.

12. EVALUAČNÍ SYSTÉM

je důležitou součástí pedagogického ovlivňování volného času žáků ve školní družině.

Vychází z posouzení kompetencí formulovaných ŠVP.

Při evaluaci bereme v úvahu i možná rizika ohrožující činnost družiny.

Cennou zpětnou vazbou jsou ohlasy rodičů i názory žáků.

Předmět evaluace

- činnost družiny jako školského zařízení
- výchovné působení na jednotlivé žáky

Hodnotící kritéria

- způsob motivace
- vedení činnosti ŠD
- pestrost činnosti ŠD
- individuální přístup k dětem
- dodržování BOZP
- rozvoj osobnosti žáka
- spolupráce s rodiči, prezentace na veřejnosti
- personální stav ŠD
- úroveň dalšího vzdělávání vychovatelky
- zlepšování materiálních podmínek

13. ZÁVĚR

Školní družina má svá specifika, působí na děti mimo školní vyučování, její působení je odlišné od vyučování. Stejně tak nemůže suplovat výchovné působení v rodině, ale snaží se na ně navazovat a s rodiči spolupracovat. Hlavním posláním je zabezpečení zájmové činnosti, odpočinku a rekreace. Nestačí, aby vychovatelka pouze vysvětlovala a předávala poznatky, ale získává dítě ke spolupráci a vede k citovému prožívání bezprostředních vztahů.

Školní vzdělávací program pro zájmové vzdělávání ve školní družině

Děti mají odlišné předpoklady, právo na svou jedinečnost a individuální zvláštnosti. Vychovatelka si musí sama ujasnit a zmapovat situaci a rozhodnout, jakým způsobem bude, při respektování požadavků vymezených ve výchovně – zájmovém plánu, pomáhat všem dětem optimálně rozvinout předpoklady, získat zdravé životní postoje a vytvořit vstřícný a pozitivní vztah k světu.

Způsob odpočinku a seberealizace jsou jedním z faktorů, které spolupůsobí při utváření vývoje dítěte. Školní družina pomáhá dětem relaxovat po výuce a nabízí co nejpestřejší aktivity s cílem naučit děti kvalitně využívat svůj volný čas, objevovat vlastní dispozice a rozvíjet jejich sebevědomí.

Marie Šrámková – vychovatelka školní družiny

.....

Schválila Mgr. Bc. Ivana Hančová

.....